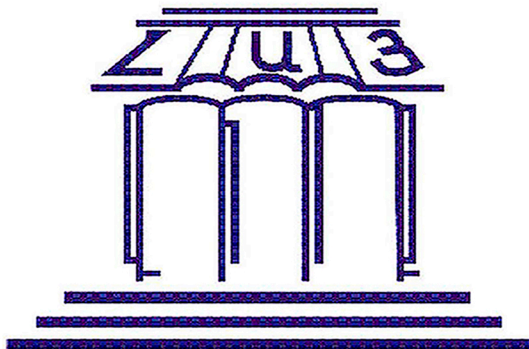

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

Հ. Ս. Խ. Հ. ՀՈՂԺՈՂԿՈՐԱՅ
ԿՈՌԻՍՊՈՆԵՆՏՆԵՐ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ
№ 25 (116)

631.56

S-84

Թ. ՏՈՇԱՆ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՆՁԵՌՆՄԻԵԼԻ ՍԵՐՄՖՈՆԴԵՐ
Յ Ե Վ
ՍԵՐՄԱՑՈՒՆԵՐԻ ՊԱԾԱՐՆԵՐ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

Յ Ե Ր Ե Վ Ա Ն 1 9 5 1

24 SEP 2010

631.56
S-84

my

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

ՎՈՐՈՇՈՒՄ

ՀՄԽԶ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ

Տեղական ապահովագրական անձեռնմխելի
սերմճանդե կազմակերպելու մասին.

1930 թ. Սեպտեմբերի 25-ին

Դժբախտ պատահարների, անբերրիության և
սերմազրկության դեպքերում կոլեկտիվ ու ան-
հատական տնտեսությունները սերմով ապահո-
վելու նպատակով Ժողովրդական կոմիտեների
Խորհուրդը ՎՈՐՈՇՈՒՄ Ե. —

1. Թույլ տալ կամավոր հիմունքներով կազ-
մակերպել տեղական ապահովագրական անձեռն-
մխելի սերմ ֆոնդեր:

2. Տեղական ապահովագրական անձեռնմը-
խելի սերմֆոնդերը կազմակերպվում են կոլեկ-
տիվ տնտեսությունների, պարզ արտադրական
միությունների և հողային հասարակությունների
ընդհանուր ժողովների վերջամաժ: Ընդհանուր
ժողովների ձայների պարզ մեծամասնությամբ
ընդունված վորոշումը պարտադիր է կոլտնտե-

1008
36540

Հրատ. № 1531

Գրարեպ. № 6204 (բ). Պատվեր № 955. Տիրաժ 7.000

Պետրասի տպարան Յերևանում

սուբյուկտների, արտադրական միությունների և հոդային հասարակութայինների բոլոր անդամների համար:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— Ապահովագրական անձեռնմխելի սերմֆոնդեր կազմակերպելու մասին վարչություն կայացնելու համար անհրաժեշտ է, վոր կոլտնտեսություն, պարզ արտադրական միություն և հոդային հասարակության ընդհանուր ժողովներում ներկա լինի տվյալ միավորի մեծամասնությունը:

3. Տեղական ապահովագրական անձեռնմխելի սերմֆոնդերը գտնվում են գյուղխորհուրդների ընդհանուր հսկողության տակ:

4. Պարզ արտադրական միություններն ու հոդային հասարակությունները իրենց ընդհանուր ժողովներում ընտրում են պատասխանատու լիազորներ, վորոնց վրա պարտականություն է դրվում՝ ապահովել սերմֆոնդերը, ունենալ պահեստային զրգեր, կազմել փոխառուների ցուցակներ և հետևել, վոր փոխառվությունները ժամանակին մարեն:

Պատասխանատու լիազորները հաստատվում են գյուղխորհուրդների կողմից:

5. Պատասխանատու լիազորի պարտականությունները կոլտնտեսություններում ղեկավարում է վարչության անդամներից մեկի վրա:

6. Տեղական Ապահովագրական անձեռնմխելի սերմֆոնդի չափը պետք է կազմի կոլտնտեսության կամ գյուղի սերմացվի պահանջի 50 տոկոսը, վորը գտնվելու յե հինգ տարվա ընթացքում:

7. Հողփողկոմատը վարչություն է յուրաքանչյուր տարվա գտնվելիք սերմֆոնդի տոկոսը և տալիս է շրջործկոմներին հոկտեմբեր ամսին՝ մշակութային մասին:

8. Կոլեկտիվ տնտեսությունների ապահովագրական անձեռնմխելի սերմֆոնդերի ամբարումը կատարվում է հանրայնացված գույքից և ամբողջովին գտնվում է նրանց իրավասության տակ:

9. Ապահովագրական անձեռնմխելի սերմֆոնդն ըստ առանձին տնտեսությունների բաշխելու ժամանակ ղեկավարվել դասակարգային սկզբունքով, նկատի ունենալով տնտեսությունների ունակությունը. իսկ չբավոր տնտեսությունների համար սահմանել առավելագույն արտոնություններ, թույլատրելով նրանց առաջին յերկու տարվա ընթացքում մոծել իրենց փայի 1-20%:

10. Ապահովագրական անձեռնմխելի սերմֆոնդերի բաշխումն ըստ առանձին տնտեսությունների հաստատվում է գյուղխորհուրդների կողմից:

11. Ապահովագրական անձեռնմխելի սերմֆոնդից իրիստովո թյունը տրվում է միայն ընդհանուր ժողովների վորոշամբ բաց սռապես ցանկու համար և պետք է վերադարձվի փոխառույի կողմից առաջիկա բերքից:

12. Կոլոնտեսությունների և արտադրական միությունների վարչություններն ու գյուղական խորհուրդները պարտավոր են համապատասխան պահեստներ տրամադրել սերմֆոնդեր պահելու համար:

13. Ապահովագրական անձեռնմխելի սերմֆոնդերի կազմակերպման ընդհանուր ղեկավարությունը դրվում է շրջգործկոմիների և շրջկոոպիսությունների վրա:

14. Հանձնարարել Հողօդկոմատին մշակել հատուկ հրահանգ սերմեր հավաքելու, պահպանելու, գյուղացիներին գյուղատնտեսական ոգնություն ցույց տալու, անձեռնմխելի սերմֆոնդի սերմերի վորակը լավացնելու և սերմֆոնդեր ոգտագործելու մասին:

15. Շրջգործկոմները պարտավոր են հարկ յեղած դեպքերում, բայց վոչ պակաս քան տարին յերկու անգամ, ստուգել սերմֆոնդերի դրությունը:

Հողմարմիններին իրավունք է վերապահվում առնվազն տարին յերկու անգամ շրջգործկոմ-

ների միջոցով տեղեկություն պահանջել սերմֆոնդի դրության մասին:

16. Ապահովագրական անձեռնմխելի սերմֆոնդերը, վորոնք կազմակերպվել են, պահպանվում և ոգտագործվում են այս վորոշամբ նախատեսված կարգով, յենթակա չեն զրավման: Սերմֆոնդի պաշարները չեն կարող ոգտագործվել պետական և հասարակական կազմակերպությունների, նաև մասնավոր անձանց պարտքերը շիջուցելու, այլև շրջանային ու տեղական ալ կարիքները բավարարելու համար:

Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի
նախագահ՝

Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի
գործերի կառավարիչ՝ Ի. Կ. ՐԱՊԵՏՅԱՆ

Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի
քարտուղար՝ Ս. ԹԱՐԻՍՄՅԱՆ

ՎՈՐՈՇՈՒՄ

ՀՍԽՀ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍՍԱՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ

Հողային հասարակությունների, արտադրական միությունների յեվ կոյսնեստությունների սերմացուի պատարները միասեղ պահելու մասին.

1930 թ. սեպտեմբերի 25-ին

Ժողովրդական կոմիսարների Խորհուրդը ՎՈՐՈՇՈՒՄ Ե.—

1. Թույլատրել հողային հասարակություններին, պարզ արտադրական միություններին և քաղաքացիներին խմբակցություններին իրենց սերմացուի պաշարները միատեղ պահել՝ հասարակ սերմացուն տեսակավոր սերմացույով փոխանակելու, սերմագտում կազմակերպելու, սերմացուն ախտահանելու, պահեստների վնասատուներին վոչնչացնելու, հացահատիկի փչացման ու կորուստների դեմ պայքարելու և այլ նպատակներով:

2. Սերմացուի պաշարները միատեղ պահելու գործը կազմակերպվում է կամավոր հիմունքներով. այդ պարտադիր է միայն այն անձանց, տնտեսությունների և հասարակությունների համար, վորոնք այդ մասին կամավոր վորոշում են ընդունել:

3. Հողային հասարակության, պարզ արտա-

դրական միություն անդամները, կամ քաղաքացիների խմբակցությունները, վորոնք ցանկություն են հայտնում իրենց սերմացվի պաշարները միատեղ պահել, այդ մասին վորոշում են կայացնում ընդհանուր ժողովում և իրենց միջից ընտրում են պատասխանատու լիազոր, վորին հաստատում է գյուղխորհուրդը:

4. Պատասխանատու լիազորի վրա դրվում են հետևյալ պարտականությունները.

ա) կազմել հիշյալ գործին մասնակցող անձանց անվանացուցակները.

բ) Հսկել սերմացուի հավաքման գործնական աշխատանքների վրա.

գ) Ունենալ պահեստի հատուկ դրքեր, զբաղակցելով նրանց մեջ յուրաքանչյուր անձին, տնտեսության և հասարակության կողմից պահեստին պահ տված սերմացվի քանակի, հացահատիկի տեսակի և վորակի մասին.

դ) Միջոցներ ձեռք առնել, վոր պահեստներում սերմացուն չփչանա, չգողանան և հրդեհից չվնասվի:

4. Պահ տված սերմացուները համարվում են տերերի սեփականություն. յուրաքանչյուր սերմնատեր ցանքի ժամանակ իր սերմացուն ոգտագործում է իր հայեցողությամբ:

5. Առաջարկել շրջանային հողբաժիններին,

ըրջկողտնամիություններին և ըրջկողտնամիություններին ցույց տալ վերոհիշյալ կազմակերպություններին հետևյալ ոգնությունը.

ա) Աջակցել հարմար պահեստ գտնելու և նորոգելու գործում.

բ) Ցուցումներ տալ սերմացուն ամբարելու և միատեղ պահելու կարգի մասին.

գ) Աջակցել սերմագործներ, փոխանակելի տեսակավոր սերմացու, ախտահանման և այլ միջոցներ մատակարարելու գործում:

6. Սերմ-պաշարների կազմակերպման գործը կոլտնտեսությունների համար նույնպես կամավոր ե, սակայն կոլտնտեսությունների ընդհանուր ժողովում քննելուց և վորոշելուց հետո, դառնում ե պարտադիր յուրաքանչյուր կոլտնտեսականի համար:

7. Սերմացու ամբարելու մասին վորոշումը տարածվում ե նաև կոլտնտեսականի վրա, վորնց աշնանացանը չէր հանրայնացված. այդ վորոշումը տարածվում ե նույնպես և այն անդամների վրա, վորոնք ընդունվել են հիշյալ վորոշումը կայացնելուց հետո. կոլտնտեսականների այդ յերկու խմբերի կողմից հանձնելիք սերմացուի նորման վորոշելիս, պետք ե նկատի ունենալ կոլտնտեսության անբսերի ընդարձակումը նախագծած ծրագրի համաձայն:

8. Այն սերմացուի արժեքը, վոր առանձին կոլտնտեսականը մտցնում ե կոլտնտեսության ֆնդի մեջ, գրանցվում ե նրա անձնական հաշվին, իրի փայտվճար՝ կանանդրությամբ նախատեսված կարգով:

9. Կոլտնտեսության սերմ-պաշարի ֆոնդն ընդունած ամբողջ սերմացուն պետք ե կոլտնտեսության կողմից մաքրվի — զտվի և պահվի չոր պահեստում: Կոլտնտեսության վարչությունը պարտավոր ե իր ուժերով և իր հաշվին պատրաստել, նորոգել և հարմարեցնել պահեստը սերմացու պահելու համար. այդ նպատակով նա ոգտագործում ե իր հարմար շենքերը, նաև այն շենքերը, վորոնք գրավել են կուլակային տնտեսություններից:

10. Սերմացու պահելու հիմնական կանոններն են՝

ա) Պահեստն ախտահանել, պատերը սպիտակացնել, ճեղքերը ծեփել և սվաղել:

բ) Թույլ չտալ, վոր պահեստում մի հացահատիկի սերմացուն մյուսի հետ խառնվի, հատկացնելով դրա համար հատուկ բաժանմունքներ:

գ) Պահեստների շուրջը առուններ շինել՝ պահեստները ջրից պաշտպանելու համար:

դ) պահեստ լցնել միայն զտված և մաքուր սերմացու:

ե) Պահեստը խնամքով մաքրել:

զ) Պարբերաբար ստուգել սերմացվի դրու-
թյունը:

յե) Ունենալ պահեստի գիրք, վորի մեջ
գրանցել սերմացուի մուտքն ու լելքը:

ը) Վոչնչացնել պահեստի ամեն անսակ
ֆնասատուներին:

11. Սերմացուն կանոնավոր կերպով ըն-
դունելու, պահելու և անկորուստ պահպանելու
ամար կոլտնտեսության վարչութիւնը ալդ գոր-
ծը հանձնում է իր անդամներից մեկին, վորը
և պատասխանատու լի գրա համար:

12. Շրջանային հող բաժինները, շրջկոոպ-
միութիւնները պարտավոր են ցուցումներ տալ
յուրաքանչյուր կոլտնտեսութիւնը տարբեր սեր-
մացունների պաշարները ամբարելու և միատեղ
պահելու կարգի մասին:

Կոլտնտեսական կոոպերատիվ սխտեմը
պարտավոր է միջոցներ ձեռք առնել սերմապա-
շարը անկորուստ պաշտպանելու համար:

13. Առաջարկել շրջկոոպմիութիւններին և
շրջկոլտնտմիութիւններին մշակել հաշվետվու-
թյան հատուկ և պարզ ձևեր, հետևել, վոր սեր-
մերը կանոնավոր կերպով ամբարվեն և պարբե-
րաբար ստուգել սերմապաշարը:

14. Շրջկոոպմիութիւններն ու շրջկոլտնտ-

միութիւնները սահմանում են սերմացու ամ-
բարելու ժամկետը, համաձայնեցնելով համա-
պատասխան կոլտնտվարչութիւն հետ: Այդ ժամ-
կետը չի կարող լինել ավելի ուշ, քան ավլալ
մշակույթի ապրանքային ավելցուկի հանձնումը:

15. Շրջկոոպմիութիւններն ու շրջկոլտնտ-
միութիւնները մշակում են սերմացու ամբա-
րելու ծրագիրը, համաձայնեցնելով շրջանային
հողբաժնի հետ: աշնանացանի և գարնանացանի
ծրագիրը մշակելու հետ միաժամանակ հաշվի
յեն առնում առանձին մշակույթների ցանքերն
ընդարձակելու անհրաժեշտութիւնն այն չափով,
ինչ չափով նախատեսած է Հողօրդկոմատի
ծրագրով:

16. Առաջարկել Հողօրդկոմատին այս վո-
րոշման հիման վրա հրապարակել համապատաս-
խան հրահանգ:

Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի

Նախագահի տեղակալ՝ Ա. ՅԵՐՁՆԿՅԱՆ

Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի

գործերի կառավարիչ՝ Ի. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

Փողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի

քարտուղար՝ Ս. ԹՈՐԳՈՄՅԱՆ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆՁԵՌՆՄԻՆԵԼԻ ՍԵՐՄՖՈՆԴԵՐ

1. Ապահովագրական անձեռնարկի սերմոնդի նպասակը

Գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման այս շրջանում, լերը հսկայական ջանքեր են թափվում գյուղատնտեսական պարզ ձեռնարկումների միջոցով բարձրացնել բերքատվությունը, չի կարելի մոռացության առնել հիմնական ձեռնարկումներից մեկը՝ ախ ե տարրերային պատահարների դեպքում ապահովել մեր ցանքերի տարածությունները սերմացույով, ապահովել իր ժամանակին, ապահովել նրան տեսակավոր սերմացույով:

Ում չե հայտնի, վոր գյուղացու ցանքսը շատ հաճախ յենթարկվում ե դժբախտ պատահարների: Նա (ցանքսը) վնասվում ե կարկտից, յերաշից, գանազան վնասատուներից (մորեխ, մուկ) և շատ այլ տարրերային պատահարներից: Մեզ մոտ այնպիսի կարկուտներ են լինում, վոր իսպառ վոչնչացնում են գյուղացու ամբողջ ցանքսը: Գյուղացին շատ դեպքում կարկտահարության հետևանքով, վոչ միայն բերքից ե

զրկվում, այլ և չի ստանում իր ցանած սերմնանգամ:

Այս 1930 թվին, ամառվա ընթացքում Լեւինականի շրջանում մի քանի անգամ կարկուտ ե յիկել: Սմեն անգամ ել խոշոր վնասներ ե տվել ցանքատերերին: Հուլիսի 22-ի կարկուտը միայն վնասել՝ մի շարք գյուղերի ցանքսեր՝

1 Դյուղքենդ գյուղում	100 % -ով
2 Հաջինազար »	100 »
3 Դիրաքլար »	80 »
4 Բաջողի »	40 »
5 Դոնադրան »	40 »
6 Զաջուռ »	40 »
7 Ղալթաղչի »	40 »
8 Ոջադուլի »	30 »

Գիչ չեն կարկտահարված գյուղեր և այլ շրջաններում, քիչ չի և այնպիսի գյուղեր, վորոնց ցանքսերը վնասվում են յերաշից, ցրտահարություններից, մկներից, մորեխից և այլ վնասատուներից:

Ահա այս տարրերային պատահարներից, ե վոր պետք ե ապահովել վնասված աբերի տերերին սերմացույով: Ահա այս նպատակի համար ե հողորդանները, գյուղկոտպերացիայի կազմակերպությունները, գյուղացիների լայն մասսան գալիս են իրար փոխադարձ ոգնություն, ստեղ-

ծելով գլուղի համար «Տեղական ապահովագրական անձեռնխելի սերմնոց»:

Այդ սերմնոցները կոչվում են տեղական վորովհետև նրանք կուտակվում են տվյալ գլուղի համար և գործադրվում են այդ գլուղի կարիքների համար: Նա չի կարող ծառայել մի այլ գլուղի համար:

Այդ սերմնոցները կոչվում են ապահովագրական վորովհետև նրանց նպատակն է ապահովել սերմացույով դանազան պատահարներից:

Այդ սերմնոցները կոչվում են անձեռնխելի արև պատճառով, վոր նրանք բացի վերև հիշած նպատակներից չեն կարող գործադրվել այլ կարիքների համար, նրանք չեն կարող ծախսվել տարբերակների կարիքների համար, կամ ել տնտեսուհիների կերի պահանջները բավարարելու, ինչ բացառիկ դեպք էլ ստեղծված լինի նրանց համար:

Այդ սերմնոցները չեն կարող ծախսվել անգամ գլուղհասարակության կամ նրա առանձին անդամների պարտքերը, հարկերը, տուրքերը և զանազան օրինական հատկացումներ հատուցանելու համար:

Տեղական ապահովագրական անձեռնխելի սերմնոցները վերև հիշած նպատակների հետ միաժամանակ հետապնդում են մի այլ նպատակ,

վորը գուտ արտադրական նշանակություն ունի:

Յերբ գլուղը ունի ամբարած սերմնոց և կուտակված մի տեղ, ինքնին առաջ է գալիս մի ցանկություն ունենալ այդ ֆոնդը լավորակ սերմերից:

Մեր փորձական և սելեկցիոն կայանները միջոցներ են ձեռք առնում տեղական վոչ տեսակավոր սերմերից ստանալ ավելի բերքատու և լավագույն հատկություններով հարուստ նոր տեսակներ: Նրանք փորձեր են անում ստանալ նոր տեսակներ, բազմացնել նրանց ու տալ այս կամ այն շրջանի պայմաններին համապատասխան լավորակ տեսակներ:

Այսպիսի դեպքերում և, վոր գլուղի անձեռնխելի սերմնոցները կարողանում են նրա պատել գլուղի վատ, զանազան տեսակի սերմերով խառը սերմացու փոխանակել լավորակ ու տեսակավոր միանման սերմացուով:

2. Անձեռնխելի սերմնոցների չափն ու կարգը:

Շատ շրջաններում ու գլուղերում լինի պարտում են, վոր հարկավոր է սերմնոց ամբարել այն քանակությամբ, վոր կարելի լինի ապահովել գլուղի ամբողջ ցանքսի տարածությունը:

1008
36549

Միալ կլինեն, փոր ալդպես հասկացվեն սերմ-
ֆոնդերի կուտակումը:

Աննպատակ է կուտակել մի տեղ աֆրան
քանակութեամբ սերմ, յերբ նա ամբողջովին չի
դործադրվելու, յերբ նրա մեկ մասը մնալու չե
առանց շրջանառութեան: Տարբերային պատա-
հարներից փաստում է դուրի ցանքսի մի մասը:
Հազվագյուտ դեպքերում է, փոր ամբողջ ցանք-
սը փաստում է:

Այդ պատճառով ել ժոկոմիտորի փորոշումը
անձեռնմխելի սերմֆոնդ կազմելու մասին պար-
տավորացնում է ապահովել դուրի ցանքսերի
50⁰ -ը միայն, այսինքն, դուրի ցանքսերի տա-
րածութեան կեսը մշտապես ապահովված պետք
է լինի անձեռնմխելի սերմֆոնդով:

Այս քանակը միանգամից կուտակելը դժվար
է, դրա համար ել թույլատրվում է ղեկրետով սերմ-
ֆոնդի ամբողջ քանակը հավաքել 5 տարվա ըն-
թացքում, սկսած 1930 թվի աշնանից:

Տուրաքանչյուր աշնան մինչև հոկտեմբերի
15-ը նոր ստացված բերքից պետք է կուտակել
մյուս տարվա սերմֆոնդի քանակը, Հոգժողկո-
մատի առաջադրած կոնարով թվերի հիման վրա:

1930 թվին վորոշված է կուտակել սերմ-
ֆոնդի ամբողջ քանակի 5 տոկոսը:

Ինչպես են վորոշում այդ 5 տոկոսը:

Ասենք. հինգ տարուց հետո, 1935 թվին, մի
շրջան—որինակ Մարտունու շրջանը ունենալու
չէ 9.000 հեկտար գարնան ցորեն: Հինգ տարուց
հետո այդ 9.000 հեկտար տարածութեան 50 տո-
կոսը այսինքն կեսը, 4.500 հեկտ. պետք է ա-
պահովված լինի անձեռնմխելի սերմֆոնդով: Յե-
թե հաշվելու լինենք, փոր յուրաքանչյուր հեկ-
տարին ցանելու համար հարկավոր է 1,5 ցենտ-
ներ ցորեն, մենք կստանանք, փոր հինգ տարվա-
նթացքում Մարտունու շրջանը պետք է ամ-
բարի 6.750 ցենտ. գարնան ցորեն:

Ըստ ղեկրետի 1930 թվի աշնան պետք
է կուտակել այդ քանակի 5 տոկոսը միայն, փոր
կանի 337,5 ցենտներ:

Ապահովագրական անձեռնմխելի սերմ-
ֆոնդերի կուտակումը կամավոր հիմունքներով
է: Նրանք կազմվում են կոլտնտեսութեանների,
պարզ արտադրական միութեանների ու հողհա-
սարակութեանների ընդհանուր ժողովի վորոշ-
մամբ:

Սերմֆոնդի կամգելու վերաբերմամբ ընդ-
հանուր ժողովի վորոշումը տվյալ կոլտնտեսու-
թեան, պարզ արտադրական միութեան ու հա-
ղային հասարակութեան բոլոր անդամների համար
պարտադիր ուժ է ստանում միայն այն դեպ-
քում, յերբ տվյալ կոլտնտեսութեան պարզ ար-

տաղրական միութեան ու հողհասարակութեան ընդհանուր ժողովին ներկայ յեն անդամների կեսից ավելին և յերբ սերմացվի ֆոնդ կազմելու ստաշարի ընդունվում և ժողովին մասնակցողների ձայների պարզ մեծամասնութեամբ:

Յերբ հողային հասարակութեան ընդհանուր ժողովը վորոշում է հանում գյուղում կազմակերպել տպահովագրական անձեռնմխելի սերմֆոնդ, գյուղխորհրդին և մնում սերմֆոնդի ընդունած քանակը բաշխել հողային հասարակութեան անդամների, թե վոր տնտեսութեան ինչ փայ պետք է մուծե անձեռնմխելի սերմֆոնդի մեջ:

Յուրաքանչյուր տնտեսութեան մուծելու փայը վորոշելիս գյուղխորհուրդը պետք է դասակարգային մոտեցում ունենա: Նա (գյուղխորհուրդը) առաջին հերթին ծայրահեղ չքավորներին պետք է ազատե ֆոնդային մուծումներից, մյուս չքավոր տնտեսութեանների համար սահմանի առավելագույն արտոնութեաններ թույլ չափով, վոր ալ չքավոր տնտեսութեանները առաջին 2 տարվա ընթացքում մուծեն իրենց փայի 1.20% : Այս հանգամանքը սակայն չե գրկում չքավոր տնտեսութեաններին սերմֆոնդից ոգտվելու իրավունքից:

Անձեռնմխելի սերմֆոնդ կազմակերպելու

համար խոշոր նշանակութեան ունի, թե նա ինչ տեղ է պահվում և ինչ պայմաններում: Մեր գյուղերը գուրկ են շտեմարաններից և իրենց սերմացուն պահում են հորերում, վարտեղ հաճախ նա փչանում է:

Հարկավոր է վոր կոլտնտեսութեանները, պարզ արտադրական միութեանները, հողային հասարակութեանները մտածեն կառուցել իրենց շտեմարանները: Այդ շտեմարանները պետք է ախպես հարմարեցրված լինեն, վոր գանապան կուլտուրաների սերմեր իրար հետ չխառնվեն, նամանավանդ չերբ տեղական վոչ տեսակավոր սերմերը փոխանակված են տեսակավոր սերմացուով:

Հողօրդկոմատի հրահանգը թույլատրում է այն գյուղերում, վորտեղ սերմֆոնդեր պահելու համար բացակայում են հարմար և համապատասխան շենքեր, սերմֆոնդ կազմակերպելու հարցը ժամանակավորապես հետաձգել, համաձայնեցնելով շրջանային գործադիր կոմիտեի հետ:

Այս չի նշանակում, վոր թույլատրվում է իսպառ մոռացութեան տալ, սերմֆոնդերը խոշոր գեր ունեն կառարելու ոգնութեան գալով չքավոր-միջակ տնտեսութեաններին տարրերալիս պատահարների դեպքում, ինչու գյուղում շտեմարանները պետք է լինի ինքնահարկման կարգով կանոնավոր և հարմար շտեմարաններ կառուցել:

3. Անձեռնգրվելի սերմֆոնդերի ոգսագործան կարգը

Անձեռնմխելի սերմֆոնդերի սերմացուն վորպես փոխառութիւն տրվում է հողային հասարակութիւնների գյուղական ընդհանուր ժողովի վորոշմամբ:

Փոխառուների ցուցակը հաստատվում է գյուղխորհրդների կողմից, վորին և իրավունք է տրվում փոխառուների ցուցակի մէջ փոփոխութիւններ մտցնել:

Փոխառուները պարտավոր են փոխառութիւն կարգով ստացված սերմացուն տոկոսային հավելմամբ վոշ ավել տարեկան 30/6-ից վերադարձնել առաջի բերքից, բայց վոշ ուշ հոկտեմբերի 15-ից:

ՍԵՐՄԱՑՎԻ ՊԱՇԱՐՆԵՐ

1. Սերմացվի պատարների նպատակը

Սերմաշարը, վոր հաճախ ասվում է սերմֆոնդ, չպետք է շփոթել անձեռնմխելի սերմֆոնդի հետ: Անձեռնմխելի սերմֆոնդը ունի հատուկ նպատակ՝ որհութիւն գալ գյուղական անտեսութիւններին այն ղեպքում, յերբ նրանց ցանքները փռսպած են տարրերային վորեւ պատահարներից:

Սերմաշարները արդեն կազմակերպւում են

այն նպատակով, վոր կոլտնտեսութիւնների, պարզ արտադրական միութիւնների և հողային հասարակութիւնների նաև քաղաքացիներին առանձին խմբակցութիւնների անդամների սերմացուն ամբարվի միատեղ պահելու համար: Սերմացուն միատեղ ամբարելը ու պահելը վոշ միայն ավելի արժան է նստում, այլև այն հարմարութիւնները ու առավելութիւնը ունի, վոր այդ միջոցով կարելի յե հեշտ սերմացուն զտել, նրան ախտահանել, պահեստի փոխառուների ղեմ կռվել, և վոր ամենագլխավորն է կարելի յե հեշտ վոշ տեսակավոր սերմացուն փոխանակել տեսակավոր սերմացույով:

Այստեղ է վոր յուրաքանչյուր գյուղ շահագրդոված է պահպանել իր տեղին հարմար տեսակները և այն չխառնել տեղական սերմերի հետ: Տեսակավոր սերմերը, խառնվելով վոշ տեսակավոր տեղական սերմի հետ, կորցնում է իր բերքատվութիւնը և այն բարձր հատկութիւնները, վոր նրանք ունեն տեղական սերմերի հանդեպ:

Շատ հեշտ է գյուղի վոշ տեսակավոր սերմացուն փոխանակել տեսակավորով, յերբ սերմացուն ամբարվում է միտեղ պահելու:

Սերմաշարը ամբարւում են նաև այն նպատակով, վոր կարելի լինի ապահովել զաւիթ ցանքար սերմացույով:

2. Սերմապաշարի կազմելու կարգը

Սերմապաշարները կազմվում են կամավոր հիմունքներով: Կոլտնտեսությունները, վերջին պլանի սոցիալիստական սեկտորն են հանգիստում: Վերջին պետք է ընդհանրապես գյուղատնտեսության գիտության ու տեխնիկայի վերջին խոսքին, նրանք առաջինը պետք է լինեն ձեռնարկելու սերմապաշարներ կազմակերպելու, սերմացուն միտեղ ամբարելու, ապահովելու գալիք ցանքսը սերմացույով:

Այս խիստ պատճառով սերմապաշարը պարտադիր է կոլտնտեսության յուրաքանչյուր անդամի համար, իբրև կոլտնտեսության ընդհանուր ժողովրդ վորոշում է հանում, ունենալ սերմապաշար:

Այդպես չէ պարզ արտադրական միությունների ու հոլային հասարակությունների համար: Հողային հասարակություններում, պարզ արտադրական միություններում սերմապաշարը միտեղ ամբարելը պարտադիր է միայն այն անդամների համար, վորոնք ներկա լին լեղել ընդհանուր ժողովին և քվեարկել են հոգուտ սերմապաշար կազմելուն:

ՀՐԱՀԱՆԳ

ՀՍԽՀ ՀՈՂԺՈՂԿՈՄՍՏԻ 4-ԻՆ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 1930 թ.

Տեղական ապահովագրական անձեռնմխելի սերմեղիների կազմելու, պահպանելու լիով ոգսագործելու մասին

Համաձայն ՀՍԽՀ Ժողովրդական Կոմիտարների Սորերդի 1930 թ. սեպտեմբերի 25-ի վորոշման «Տեղական ապահովագրական անձեռնմխելի սերմեղիներ կազմակերպելու մասին» («Սորերդային Հայաստան»-ի 1930 թ. սեպտեմբերի 30-ի № 229) ՀՍԽՀ Հողագործական Ժողովրդական Կոմիտարիատը սորանով սահմանում է տեղական հասարակական ապահովագրական անձեռնմխելի սերմեղիներ կազմակերպելու, պահպանելու և ոգսագործելու հետևյալ կանոնները.

Անձեռնմխելի սերմեղիների նպատակը

1. Տեղական ապահովագրական անձեռնմխելի սերմեղիները կազմակերպվում են հետևյալ նպատակով սերմացու մատակարարելու կոլեկտիվ տնտեսություններին, դժբախտ պատահարների դեպքերում, այն և՛ կարկտահարության, լերաշախի, ցրտահարության, վատ բերքի ալ և

հրդեհների և տարրերային այլ պատահարների հետևանքով կոլլեկտիվ և անհատական անտեսությունների, պարզ արտադրական միությունների սերմացվի պաշարը վոչնչանալու դեպքում:

2. Տեղական ապահովագրական անձեռնմխելի սերմֆոնդերն 1-ին կետում հիշված նպատակի հետ միաժամանակ հետապնդում են նաև գույք արտադրական նպատակ, այն է՝ գյուղացիական վոչ տեսակավոր սերմացուն բարելավել, փոխանակելով անձեռնմխելի ֆոնդերի սերմացուն տեսակավոր ու բարելավված սերմերի հետ:

3. Անձեռնմխելի սերմֆոնդերը վոչ մի այլ նպատակի համար չեն կարող ծախսվել, բացի սույն հրահանգի 1-ին կետում հիշված նպատակի համար:

Մասնավորապես վճռական կերպով արգելվում է սերմֆոնդը ծախսել՝

ա) պարենավորման և անասունների կերի պահանջները բավարարելու համար,

բ) ինչպես կոլտնտեսության, նույնպես և հողային ամբողջ հասարակության կամ նրա առանձին անդամների պարտքերը, հարկերը, տուրքերը և զանազան տեսակի գանձումները հատուցանելու համար:

Անձեռնմխելի սերմֆոնդերի կազմելու կարգը

4. Տեղական անձեռնմխելի սերմֆոնդերը կազմվում են կոլտնտեսությունների, պարզ արտադրողական միությունների, հողային հասարակությունների անդամների ընդհանուր ժողովի վորոշմամբ:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.

1. Սերմֆոնդերն կազմելու վերաբերմամբ ընդհանուր ժողովի վորոշումը ավյալ կոլտնտեսության, պարզ արտադրողական միության, հողային հասարակության բոլոր անդամների համար պարտադիր ուժ է ստանում միայն այն դեպքում, ա) յերբ ավյալ կոլտնտեսության, պարզ արտադրողական միության և հողային հասարակության ընդհանուր ժողովին ներկա լեն անդամների կեսից ավելին, բ) յերբ սերմացվի ֆոնդ կազմելու առաջարկը ընդունվում է ժողովին մասնակցողների ձայների պարզ մեծամասնությամբ:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—

2. Այն գյուղերում, վորտեղ սերմֆոնդեր պահելու համար բացակայում են հարմար և համապատասխան շենքեր, գյուղխորհրդներին իրավունք է վերապահվում սերմֆոնդ կազմակերպելու հարցը հասարակական ընդհանուր

ժողովի քննության չգնել, կամ ժամանակավորապես հետաձգել. համաձայնեցնելով այդ շրջադրվածի հետ:

5. Շրջանների սահմաններում անձեռնմխելի սերմֆոնդ կազմելու, դրա չափերի կոնտրոլ թվերը և գանձման ժամկետները արվում է հող-ժողկրմատի կողմից:

6. Անձեռնմխելի սերմֆոնդեր կազմվում են այն կուլտուրաներից, վորոնք տվյալ շրջանի համար առավելագույն կարևորություն ունեն գյուղատնտեսական տեսակետից:

7. Տեղական անձեռնմխելի սերմֆոնդեր կազմում են նաաուրայով.

ա) հողային հասարակություններում և արտադրական միություններում սերմֆոնդ կազմող հողային հասարակության յուրաքանչյուր անդամի տնտեսության բերքի վորոշ մասհանումից.

բ) հատկապես սերմֆոնդ կազմելուն հատկացված հողամասերի բերքից.

գ) կուլտնտեսություններում հանրախաղված հողամասերի ստացած բերքից վորոշ մասհանումից:

8. Սերմֆոնդեր կազմելու այն չափերն ու ժամկետները, վոր վորոշված են տվյալ հողային հասարակության համար կոնտրոլ առաջա-

դրանքով, պետք է հողային հասարակության մեջ մանող առանձին տնտեսությունների վրա բաժանվի, նկատի առնելով վերջիններիս տնտեսական վիճակը, ըստ վորում չքավորակաւն տնտեսությունների համար առհմանել առավելագույն արտոնություններ, թույլատրելով նրան առաջին յերկու տարվա ընթացքում մուծել իրենց փայի $1\% -$ ից — $2\% -$ ը, կամ միանգամայն ազատել ծայրահեղ չքավորներին սերմֆոնդային մուծումներից, վորպիսի հանգամանքը, սակայն չի զրկում նրանց սերմվարկ ստանալու իրավունքից:

9. Սերմֆոնդի տարեկան փայական վճարումները յուրաքանչյուր տնտեսություն պետք է մուծի բերքը հավաքելուց հետո, համենայն դեպս վոչ ուշ, քան նույն տարվա հոկտ. 15-ը:

10. Գյուղական ընդհանուր ժողովների այն վորոշումները, վորոնք վերաբերվում են սերմֆոնդեր կազմակերպելու — պահպանելու և օգտագործելու կարգին, նույնպես և փայական մուծումներն ըստ տնտեսությունների բաշխելու և մուծելու ժամկետների կարգը պետք է հաստատվեն գյուղական խորհուրդների կողմից:

11. Տեղական ապահովագրական անձեռնմխելի սերմֆոնդի չափը պետք է կազմի տվյալ կուլտնտեսության, պարզ արտադրողական միու-

թիւն կամ հողային հասարակութեան ցանքների սերմացվի պահանջի 50 %-ը: Այս քանակութիւնը պետք է գանձվի 5 տարվա ընթացքում, ըստվորում 1931 թվականի սերմֆոնդի համար պետք է գանձել 5 %-ը 1930 թ. բերքից:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Յուրաքանչյուր տարվա կուտակվելիք սերմֆոնդը պիտի գանձվի նախորդ տարվա բերքից:

Անձեռնմխելի սերմֆոնդերի պահպանման ու կառավարման կարգը

12. Անձեռնմխելի սերմֆոնդերը գտնվում են կուտնտեսութիւններում ու պարզ արտադրողական միութիւններում նրանց վարչութիւն, իսկ հողային հասարակութիւններում գյուղական խորհրդների կառավարման ներքո ըստվորում վարչութիւնների և գյուղխորհուրդների վրա յեն դրվում նաև սերմֆոնդերի կազմակերպելու ու դրանց պահպանման ու ոգտագործման հսկելու ընդհանուր ղեկավարութիւնը:

Սերմֆոնդը ստեղծելու, պահպանելու ու ոգտագործելու կազմակերպչական ուղիքատիպ աշխատանքի ընթացքում կուտնտեսութիւնն ու պարզ արտադրողական վարչութիւնները և

գյուղխորհուրդները ղեկավարվում են Ժողկոմխորհի 1930 թ. սեպտեմբերի 25-ի վորոշմամբ, այս հրահանգով, նույնպես և շրջանային հողորգանների ուղեւորով կարգադրութիւններով ու նրանց կողմից սերմֆոնդի վերաբերմամբ հրատարակված հրահանգներով:

13. Անձեռնմխելի սերմֆոնդերի կազմակերպման, պահպանման, ոգտագործման հետ կապված ուղեւորացիաները անմիջականորեն վարելու համար տվյալ հողային հասարակութեան ընդհանուր Ժողովն ընտրում է մի պատասխանատու անձնավորութիւն: Ընտրութիւնը պետք է հաստատվի գյուղխորհրդի կողմից:

14. Կուլեկտիվ տնտեսութիւններում և արտադրողական միութիւններում կետ 13-ում հիշված պարտականութիւնները դրվում է վարչութեան անդամների վրա և մեկի վրա:

15. Սերմֆոնդի գործերը վարելու համար լիազորված անձնավորութիւնը կարող է վարձատրութիւն ստանալ, վրի չափը ինչպես նաև դրա համար անհրաժեշտ աղբյուրներն ինքը հասարակութիւնն է վորոշում:

16. Անձեռնմխելի սերմֆոնդերն պահպանելու համար առաջին հերթին ոգտագործվում են կուտնտեսութիւնների գյուղխորհուրդների ու հողային հասարակութիւնների տրամադրու-

թիան տակ գտնվող առանձնացված հացահատիկային շտեմարանները, վորոնք բավարարում են սերմացուն կանոնավոր պահպանելու պահանջներին: Յեթե այդպիսի շտեմարաններ չկան, այդ դեպքում կարելի չէ վարձակալութիան սկզբունքներով ոգտագործել հացամթերողների կռուպերատիվ կազմակերպութիւնների շտեմարանները և այլոց շենքերը:

17. Հին շտեմարանները նորոգելուց, նոր շտեմարաններ կառուցելու ծախքերը նաև սերմֆոնդը պահելու համար բացված շենքերի վճարն անհրաժեշտ դեպքում պետք է ծածկվեն ինքնաֆարկման կարգով:

18. Հոդային հասարակութիւնը պարտավոր է սերմֆոնդի հասարակական պահեստները հրդեհից և այլ պատահարներից պահպանելու համար պատշաճ հսկողութիւն կազմակերպելու, ինչպես պահակներ վարձելու, նաև յապես հասարակական պահակ սահմանելու:

19. Անձեռնմխելի ֆոնդի սերմացուի պաշարը, շտեմարանը և նրա ուրաքավորումը կոյտնտեսութիւններում— պարզ արտադրողական միութիւններում և հողային հասարակութիւններում պետք է պարտադիր կերպով ապահովագրվեն հրդեհից:

20. Պահեստում պահվող սերմացուի ծլուսակութիւնը պիտի վորոշել ամեն տարի: Այդ պարտականութիւնը կատարելու նաև սերմֆոն-

դերն կոնտրոլի յենթարկելու և նրանց ոգտագործման վրա հսկելու համար գյուղխորհուրդներին կից կազմում են հատուկ հանձնաժողովներ, իսկ կոյտնտեսութիւններում ու պարզարտադրողական միութիւններում այդ պարտականութիւնները ղրվում են վարչութիւններին վրա: Հանձնաժողովները և վարչութիւնները պետք է շրջանային ագրոնոմից հրահանգներ ստանան սերմացվի վորակը վորոշելու համար:

21. Կոյտնտեսութիւնները պարզարտադրողական միութիւնների վարչութիւններն ու գյուղխորհուրդները բոլոր անհրաժեշտ միջոցները ձեռք են առնում, վոր հավաքած սերմֆոնդերը փոխանակվեն նույն կուլտուրայի տեղական և տեղիկամտիզացիայի յենթարկված տեսակավոր սերմերի հետ:

22. Յեթե անձեռնմխելի սերմ ֆոնդի մեջ կան տեսակավոր սերմացուներ, այդ դեպքում հողորդանները կոյտնտեսութիւն արտադրողական միութիւն վարչութիւնները, գյուղխորհուրդներն ու գյուղական հասարակութիւնները պարտավոր են՝

ա) Միջոցներ ձեռք առնել, վոր տվյալ կուլտուրայի տեսակավոր ցանքերի համատարած մասսիվներ ստեղծել:

բ) Հետևել, վոր փոխառուները վերադարձնեն ախ տեսակի սերմեր, ինչ տեսակի տրված է յեղել նրանց, վորպես փոխատվութիւն:

գ) Սերմֆոնդի տեսակավոր մասը նորոգել, յերբ նա կկորցնի իր տեսակավորութիւնը.

դ) Հսկել, վոյ սերմելի տեսակավոր պաշարներն կանոնավոր ոգտագործվեն և խնամքով պահվեն:

23. Շրջանային գործադիր կոմիտեները հարկ չեղած դեպքում, բայց տարեկան 2 անգամից վոյ պակաս, պիտք ե անձեռնմխելի սերմֆոնդերի վիճակը հետազոտեն:

24. Կոլտնտեսութիւնների պարգ-արտագրողական միութիւնները և գյուղխորհուրդները պարտավոր են առնվազն տարեկան յելու անգամ տեղեկութիւններ փալ հողային մարմիններին, իսկ վերջինները Հողժողկոմատի սերմֆոնդերի ղրութիւն մասին:

Ապահովագրական անձեռնմխելի սերմֆոնդերի ոգտագործման կարգը

25. Կազմված սերմֆոնդերը գյուղական ընդհանուր ժողովի վորոշմամբ վորպես փոխառութիւն արվում ե հողային հասարակութիւն անդամներին, այս հրահանգի 1-ին կետում մատնանշված դեպքերում:

26. Փոխառութիւն կարգով ստացված սերմացուն փոխառուները պետք ե $\frac{0}{100}$ -ային հավելմամբ ամբողջովին վերադարձնեն 1-ին բերքից, բայց վոյ ուշ, քան նույն տարվա հոկտեմբերի 15-ից:

ԾԱՆՈԹ. 1.— Սերմացվի փոխառութիւնների $\frac{0}{100}$ -ային հավելումների չափը վորոշում ե տվյալ հողային հասարակութիւն անդամների ընդհանուր ժողովի, սակայն այդ հավելումը տալեկան $\frac{3}{100}$ -ից չպիտի գերազանցի:

ԾԱՆՈԹ. 2.— Սերմացվի փոխառութիւնից ստացված $\frac{0}{100}$ -ները գործադրվում են սերմֆոնդը պահպանելու հետ կապված ոպերացիոն ծախքերը ծածկելու համար:

ԾԱՆՈԹ. 3.— Բացառիկ դեպքերում (բերքի լրիվ վոշնչացում, կամ հավաքած պաշարի վոշնչացում) փոխառուն կարող ե միջնորդել գյուղխորհրդի առաջ հետաձգելու փոխառութիւն մոծումը և տոկոսների վրձարումը մինչև հետեյալ բերքը:

27. Փոխառութիւնները բաց են թողնվում փոխառուների ցուցակով գյուղխորհրդների կողմից հատատվելուց հետո: Գյուղխորհրդներին իրավունք ե վերապահվում փոխառուների ցուցակի մեջ փոփոխութիւններ մացելու:

28. Սերմֆոնդի փայավճարը նույնպես և վերցրած փոխառութիւնը ու դրա տոկոսը սահմանված ժամկետին չմոծողներից գանձվում են գյուղխորհրդների կողմից հարկերի գանձման համար նախատեսված կարգով:

Հողժողկոմի տեղակալ՝ Վ. Մամիկոնյան
Սերմնաբուծ տեսուչ՝ Տոբյան

Հ Ի Ա Վ Ա Ն Գ

ՀՍԽՀ Հաղթողկումաթի 16 հունվարի 1931 թ.

ՀՍԽՀ Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի 1930 թ. սեպտեմբերի 25-ի վորոշմամբ թուլ-լատրվում է կոլեկտիվ տնտեսություններին, գյուղ. արտադրական միություններին և հողհա-ժարակություններին կամավոր հիմունքներով սերմացվի պաշարները միատեղ պահելու:

Կոլեկտիվ տնտեսություններում, գյուղար-տադրական միություններում և հողհասարակու-թյուններում սերմացվի պաշարներ կազմակեր-պելու և միատեղ պահելու նպատակն է ծրագրը-վող ցանքերը ապահովել անհրաժեշտ սերմացուով կազմակերպել սերմերի լրիվ զտումը, ախտա-հանումը, հարկ լեղած դեպքում հասարակ և ան-վորակ սերմեր փոխանակելով տեսակավոր սեր-մով, ապահովել սերմացվի զանազան մետաստու-ների փչացումից և վտանգներից:

Հիշված սերմապաշարները չպետք է շփոթել ապահովագրական անձեռնմխելի սերմֆոնդի հետ, վորի կազմակերպման նպատակն է տարրերային պատահարների հետևանքով (կարկուտ, լեռաշտ, ցրտահարություն և այլն) սերմացվի պաշարը վոջնչանալու դեպքում ոգնություն տալ մնաս-ված տնտեսություններին:

Սերմապաշարները կազմվում են այն կուլ-

տուրաներից, վորոնք տվյալ շրջանի համար ա-ռավելագույն կարևորություն ունեն գյուղատըն-տեսություն տեսակետից:

Սերմապաշարների կազմելու կարգը կոլեկտի-սություններում

1. Կոլտնտեսություններում սերմապաշարներ կազմակերպելու համար վորոշում է կայաց-նում ընդհանուր ժողովը և վորոշումը կոլտնտե-սության բոլոր անդամների համար պարտադիր է: Սերմապաշար ամբարներու և պահելու մասին կայացրած վորոշումը տարածվում է նաև կոլ-տնտեսականների վրա, վորոնց աշխանացանը չի համայնացրված: Այդ վորոշումը տարածվում է նույնպես կոլտնտեսության այն նոր անդամների վրա, վորոնք կոլտնտեսություն են մտել հիշյալ վո-րոշումը կայացնելուց հետո:

2. Կոլտնտեսություններում սերմապաշար ամ-բարներու և պահելու մասին վորոշում հանելիս, ինչպես հանձնվելիք սերմացվի նորման վորոշե-լիս պիտի նկատի ունենալ ցանքերի ընդարձակ-ման ծրագիրը նաև նոր անդամներ ընդունելու հանգամանքը:

Յուրաքանչյուր կոլտնտեսականի մտցրած սերմացվի արժեքը գրանցվում է հանձնողի տնձ-

նական հաշվին իբրև փայտված կանոնադրությամբ նախատեսված կարգով:

3. Շրջանների սահմաններում կոլտնտեսությունների համար սերմաշար կազմելու կոնտրոլ թվերը տալիս և կոլտնտեսներին: Համաձայն ԽՍՀՄ-ի Հողօգտագործության վորոշման կոլտնտեսությունների համար սերմացուի պաշարը պետք և ամբարվի ծրագրված 75 տոկոսը մինչև 1931 թ. հունվարի 15-ը, մնացածը մինչև 1931 թ. մարտի 1-ը:

4. Ամբարած սերմաշարը գտնվում և կոլտնտեսության վարչության հսկողության և դեկավարման ներքո: Կոլտնտեսության վարչությունը սերմացվի պահպանման և նրա հետ կապված ոպերացիոն աշխատանքների ընթացքում ղեկավարվելու չե Ժողկոմխորհի 1930 թ. սեպտեմբերի 25-ի վորոշումով և սույն հրահանգով:

5. Կոլտնտեսության վարչությունը պարտավոր և իր ուժերով և իր հաշվին պատրաստել, նորոգել և հարմարեցնել համապատասխան պահեստ հավաքած սերմացուն պահելու համար, վորի համար նա ոգտագործում և իր հարմար շենքերը նաև այն շենքերը, վորոնք զբաղվել են կուլակային տնտեսություններից: Վարչությունը հետևում և, վորպեսզի ժամանակին զտվի ու ախտահանվի սերմացուն, վատորակ սերմացուն

փոխանակի տեսակավորով և ընհանրապես միջոցներ ձեռք առնի հավաքած սերմաշարի կանոնավոր և անփոփոխ պահպանման համար:

6. Կոլտնտեսություններում սերմաշարը ընդունելու, պահելու և անկորուստ պահպանելու գործը կոլտնտեսության վարչությունը հանձնում և իր անդամներից մեկին, վոր և պատասխանատու լի դրա համար:

Սերմաշարների կազմելու կարգը գյուղատեսակաև սիուքյուններում յեվ հողատեսակային սիուքյուններում

1. Համաձայն Ժողկոմխորհի 1930 թ. սեպտեմբերի 25-ի վորոշման ղյուղարտադրական միությունները, հողհասարակությունները կամ քաղաքացիների խմբակցությունները կամավոր կերպով կարող են սերմացվի պաշարները միատեղ հավաքել և պահել, վորի համար վորոշում են կայացնում ընդհանուր Ժողովում:

ԾԱՆՈԹ. 1.— Գյուղարտադրական միությունների և հողհասարակությունների համար կոնտրոլ թվեր չեն արվում:

2.— Հողային հասարակության ու պարզ արտադրական միության լիազորը հաշվի չե առնում գանձված սերմացվի պաշարի քա-

հասկը, հալոնում և հողբաժնին, իսկ վերջինը Հողօգտակցումատին:

3. Գյուղարտագրական միություններին, հողհասարակության և առանձին խմբակցություններին միատեղ հավաքած սերմացուն համարվում և տերերի սեփականություն, յուրաքանչյուր սերմ հանձնող ցանքի ժամանակ իր սերմացուն լետ և ստանում և ոգտագործում իր հայեցողությամբ:

3. Յերբ արդեն վորոշված և հողհասարակություններում ունենալու սերմաշար, ապա ալդպիսինների հավաքումը համաձայն Համամիութենական Հողօգտակցումատի պետք և ավարտվի մինչև 1931 թ. հունվարի 15-ը:

4. Հավաքված սերմաշարը գտնվում և հողալին հասարակություններում և գյուղխորհրդին, իսկ գյուղարտագրական միություններում նրանց վարչության հսկողության և ղեկավարման ներքո:

5. Շրջանալին հողբաժինները պարտավոր են տալ համապատասխան ցուցմունքներ վերոհիշյալ կազմակերպությունների սերմաշար ամբարելու և միատեղ պահելու մասին: Շրջանալին միությունները իրենց հերթին պարտավոր են ամեն կերպ աջակցելու գյուղարտագրական ընկերությունների համար գտնել համապատասխան պահեստներ կամ հարմար շենքեր, վերա-

նորոգել ալդպիսին, արամագրել տնհրաժեշտ նյութեր և գործիքներ սերմերի զտման և արտահանման համար, տեղական վոչ տեսակավոր սերմացուն տեսակավորով փոխանակել և ալլն:

6. Գյուղարտագրական միությունները և հողհասարակությունները սերմաշար հավաքելու վորոշման հետ միաժամանակ, ընդհանուր ժողովում ընտրում են պատաստանատու լիազոր, վորի վրա դրվում են հետևյալ պարտականությունները.

ա) կազմել սերմաշարի մասնակցող տն-ձանց տնվանացուցակը:

բ) Հսկել սերմացուի հավաքման գործնական աշխատանքների վրա:

գ) Ունենալ պահեստի հատուկ դրքեր, գրանցելով նրանց մեջ յուրաքանչյուր տնձնավորության պահ տված սերմացուի քանակի, տեսակի և վորակի մասին:

դ) Միջոցներ ձեռք առնել, վոր պահեստում սերմացուն չփչանա, չգողացվի և պաշտպանված լինի հրդեհից և ալլն:

ե) Պարբերաբար ստուգել սերմացվի դրությունը,

Սերմաշարը, պահեստը և նրա սարքավորումը կոտնտեսություններում, գյուղարտագրական ընկերություններում և հողալին հասարա-

կուլթյուններում պետք է պարտադիր կերպով ապահովագրվեն հրդեհից:

Շրջանային գործկոմները հարկ լեղած դեպքում, բաց տարեկան յերկու անգամից վոչ պահաս պետք է սերմաշարի վիճակը հետազոտեն:

Կոլտնտեսուկթյունների, գյուղատնտեսական միությունների վարչությունները և գյուղխորհուրդները պարտավոր են պարբերաբար տեղեկություններ տալ (առնվազն տարեկան յերկու անգամ) Հոգաբանին, իսկ վերջինները Հողօգտակումատին սերմաշարների գրության մասին: Բացի այդ լուրաքանչյուր 10 ուրը մեկ անգամ հաղորդում են հավաքված սերմաշարի քանակի մասին համաձայն հատուկ ձևերի:

Հողօգտակում՝ Ա. ԳՈՒԼՈՅՍԸ
Յերկրվարչպետ՝ Ս. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ.

1. Պատշտական վորոում Հ. Ս. Խ. Հ. Ժողկոմխորհի.— Տեղական ապահովագրական անձնոմխելխտերմֆոնդեր կազմակերպելու մասին 1930 թ. սեպտեմբերի 25-ին 3
2. Պատշտական վորոում Հ. Ս. Խ. Հ. Ժողկոմխորհի.— Հողային հասարակությունների, արտադրական միությունների և կոլտնտեսությունների սերմացուի պաշարները միատեղ պահելու համար. 1930 թ. սեպ. 25-ին 8
3. Թ. Տոբյան.— Տեղական ապահովագրական անձնոմխելի սերմֆոնդեր 14
4. Հրահանգ Հ. Ս. Խ. Հ. Հողօգտակումախ.— Տեղական ապահովագրական անձնոմխելի սերմֆոնդերի կազմելու, պահպանելու և ոգտագործելու մասին 36

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0289588

17.112

17.112